

מ"ח 1298/15 - אלון כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 1298/15

לפני: כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין

המבקש: אלון כהן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר

בשם המבקש: עו"ד יעקב בורובסקי

בשם המשיבה: עו"ד דפנה שמול

החלטה

א. בקשה למשפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, שעניינה הרשעה בעבירות שונות בעקבות עבירות תעבורה.

רקע

ב. המבקש הורשע בבית משפט השלום בצפת (סגן הנשיא סרחאן) ביום 4.4.04 (ת"פ 2014/00) בעבירות של נהיגה בחוסר זהירות ובקלות ראש לפי תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, גרם נזק לרכוש לפי תקנה 21

עמוד 1

(ב)2 (2) לתקנות בצירוף סעיף 38(2) לפקודת התעבורה, תשכ"א-1961, שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ותקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק. כעולה מכתב האישום, המבקש, אשר שירת כשוטר בעת האירוע, הפעיל מחסום משטרי, ורדף אחרי המתלונן. במהלך המרדף פגע המבקש בעמוד חשמל בניידת המשטרתית וגרם לנזק. על פי כתב האישום המבקש פעל בחוסר זהירות ובקלות ראש, ולא הבחין בעמוד החשמל. לאחר מכן עצר המבקש את המתלונן, שהיה קטין, הכניסו בכוח לניידת, סטר לו והכריחו לחתום על דו"ח בלא שהלה קרא את תוכנו. כן כמוסבר בכתב האישום, מסר המבקש בהודעותיו גירסה לפיה נהג המתלונן אחורנית ופגע בניידת.

ג. על המבקש, לאחר שבית המשפט שקל גם נסיבות לקולה לרבות שירות טוב של המבקש במשטרה לפני כן, שבגדרו נפצע והוכר כנכה משרד הביטחון, נגזרו ביום 24.5.04 מאסר על תנאי בן 10 חודשים למשך שלוש שנים, קנס בסך 1,500 ₪ או מאסר 15 יום תחתיו, פסילת רישיון נהיגה למשך 6 חודשים, פסילת רישיון נהיגה על תנאי למשך 8 חודשים למשך שנתיים ופיצוי המתלונן בסך 5,000 ₪. הודגש בגזר הדין, כי המבקש לא נטל אחריות למעשיו ולא הביע חרטה.

ד. ביום 2.11.04 דחה בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטים י' כהן, א' אברהם והשופטת (דה-ליאו)-לוי) בפסק דין מנומק את ערעור המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום (ע"פ (נצ') 1262/04). ביום 24.12.04 דחה בית משפט זה (השופטת, כתארה אז, ביניש) את בקשת רשות הערעור של המבקש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי (רע"פ 11459/04), בנימוק כי המדובר בנושא עובדתי שאינו עניין לגלגול שלישי. ביום 20.3.08, כתום למעלה משלוש שנים, הגיש המבקש בקשה למשפט חוזר (מ"ח 2593/08), שבה טען לקיומן של ראיות חדשות בהתבסס על מספר חוות דעת, המלמדות לטענתו על חפותו ומוכיחות באופן אמפירי את טענותיו. כן הפנה לבידיקת פולגראף שנערכה לו ושבה נמצא דובר אמת. ביום 2.10.08 נדחתה הבקשה (השופט לוי). צוין בין היתר: "הראיה עליה תתבסס החלטה לקיום משפט חוזר, חייבת להיות כזו המעלה חשש ממשי ובלתי נמנע ביחס להרשעת המבקש, ראיה אשר מצדיקה חריגה מהכלל בדבר סופיות הדין, וכזו אשר התעלמות ממנה, הינה בבחינת פגיעה בעקרונות שיטתנו המשפטית. אין בידי המבקש ראיות מסוג זה" (פסקה 9).

ה. ביום 1.7.09 הגיש המבקש בקשה שניה למשפט חוזר (מ"ח 5490/09), שבה טען לקיומן של ראיות חדשות שיש בהן כדי להביא לזיכוי, ועיקרן הודעתה במשטרה של סבתו של המתלונן שהיתה עמו ברכב בשעת האירוע ושלטענת המבקש סתרה את גירסת המתלונן. כן הוצג אישור מחברת החשמל המעיד שלא התקבלה במועד האירוע מושא כתב האישום הודעה על תקלה של עמוד החשמל. ביום 13.9.09 נדחתה (מפי השופט לוי) בקשתו השניה של המבקש. צוין בין היתר: "הרשעתו של המבקש התבססה על ממצאי עובדה ומהימנות מובהקים, לרבות עדותו של המתלונן - אשר נמצאה עקבית ואמינה - ועדותו של בוחן תנועה שבדק את אזור התאונה... מאידך, מצא בית משפט השלום כי גירסתו של המבקש באשר לאופן התרחשות התאונה - גירסה עליה מבוססת גם בקשתו הנוכחית - מלאת סתירות ופרכות, בלתי עקבית ועל כן אין להסתמך עליה... יתר טענותיו של המבקש, בגדרן הוא משיג על הממצאים העובדתיים שנקבעו בעניינו, כבר נדונו והוכרעו בידי הערכאות השונות, והליך - שני במספר - של בקשה לקיומו של משפט חוזר, אינו זירה הולמת לשוב ולהידרש להן" (פסקאות 4-5).

ו. ביום 31.1.10 הגיש המבקש בקשה שלישית למשפט חוזר (מ"ח 740/10), שבה טען לקיומן של ראיות חדשות בהתבסס על שינוי גירסתו של אחד מעדי ההגנה ושמו ארביילי, אשר לטענתו בשל איומים נמנע ממסירת הדברים

כהייתם קודם לכן. לגירסתו של ארבילי עתה, סמוך לאחר האירוע ראה שני שוטרי מג"ב יורדים מרכבם במקום שבו התרחשה התאונה ומפזרים חלקי פלסטיק, שאותם ניסה אחד מהם "לתקוע" בעמוד החשמל. כן הוגשה חוות דעת שהתייחסה לתצלומי אוויר של העמוד שנפגע. ביום 13.9.10 דחה בית משפט זה (השופט ארבל) בקשה זו. צוין בין היתר, כי קביעת בית המשפט שלפיה פגע הרכב המשטרתי בעמוד החשמל, לא התבססה על ממצא יחיד של חלקי פלסטיק מסביב לעמוד, ועל כן אף אם יש בתשתית העובדתית כדי להצביע על בידוי ראיות, ספק אם יהיה בכך לשנות את תוצאות המשפט. מעבר לכך צוין, כי בהעלאתה של ראיה זו אך בשלב כה מאוחר יש כדי להעלות תהיות לגבי אמינותה.

ז. ביום 22.2.15 הגיש המבקש בקשה רביעית למשפט חוזר, היא הבקשה דנא.

טענות המבקש

ח. בבקשה נטען, כי בידוי של המבקש "ראיית הזהב" - הודעה של ארבילי, כפי שתועדה בפרוטוקול מיום 17.9.14 בהליך קובלנה פלילית שאותה הגיש המבקש נגד ארבילי בגין עוולת לשון הרע. הודעה זו, כנטען, עומדת בסתירה לעדות שאותה מסר ארבילי ומהוה ראיה חדשה. לטענתו, מהודעתו של ארבילי עולה, שנערכה קנוניה שכללה את המשטרה ובפרט שוטר בשם אזרף (להלן אזרף) ואת אבי המתלונן, ושבגדרה נבדו ראיות במטרה "לתפור" למבקש תיק. הוסף כי ראיה זו לבדה, כל שכן בהצטרף לראיות האחרות, מצדיקה משפט חוזר. הודגש, כי "הודאתו של ארבילי מאירה באור יקרות את התנהלות המשטרה וגורמים בעלי השפעה, אשר ניסו ועשו ל"תפירת תיק", כך ממש, והפללתו של המבקש".

טענות המשיבה

ט. לטענת המשיבה, עיון בהכרעת דינו המפורטת של בית משפט השלום מלמד, כי הרשעתו של המבקש התבססה על קביעות עובדתיות וקביעות מהימנות מובהקות, המתייחסות למכלול שלם של ראיות ועדויות, באופן שלא הותיר כל ספק בדבר אשמתו של המבקש במיוחד לו. למול זאת לא נמצאה עדות המבקש מהימנה כלל ועיקר. לגופו של עניין טוענת המשיבה, כי גירסתו החדשה של ארבילי אינה אמינה. צוין, כי משנקבעו ממצאי מהימנות שליליים לאחר שבית המשפט התרשם באופן ישיר מעדותו של ארבילי, הנה "העובדה שארבילי מספר את הדברים בהליך אחר אינה מעלה ואינה מורידה". כן נטען, כי גירסה זו הועלתה לראשונה על ידי המבקש במסגרת בקשתו השלישית למשפט חוזר, כ-13 שנה לאחר האירוע, מבלי שניתן לכך הסבר מניח את הדעת.

תשובת המבקש לתגובת המשיבה

י. בתשובה לתגובת המשיבה ציין המבקש, כי חשיבות עדותו של ארבילי היא בהוכחה חד משמעית שהוא לא פגע בעמוד החשמל, וכי העדות מוכיחה את גירסתו שלפיה הופלל על לא עוול בכפו. הודגש, שבחינת מכלול הראיות מלמדת כי "שוטרים העידו עדות שקר במשפט וגרמו להטעייה קשה של ביהמ"ש". כן הוצבע על סתירות, כנטען, בחוות הדעת של בוחן התנועה חורי (להלן חורי) ובין היתר, כי חורי ציין שזמן הנסיעה מתחנת המשטרה למקום האירוע הוא 15

דקות, ומכאן עולה שעל פי דיווחיו של חורי, בדיקת הממצאים במקום האירוע על-ידי ארכה דקה בלבד. הוסף, כי המבקש הקליט שיחה שהיתה ביום האירוע, ושבה השתתף בין היתר אזרף, וממנה עולה ש"תופרים" לו תיק; ואולם, הפרקליטות, שאלה הועברה הקלטת, איבדה אותה. לבסוף נטען, כי גירסתו של ארבילי מעולם לא נבדקה לעומק על ידי הערכאות הדיוניות ורשויות האכיפה. הוסבר, כי בחינת עדותו של ארבילי חשובה לא רק מן הפן האישי של המבקש אשר הורשע על לא עוול בכפו, אלא חשיבותה בחשיפת עבירות של הדחת עד ושיבוש מהלכי משפט.

הכרעה

י"א. לאחר עיון בבקשה, בתגובה לה ובתשובה לתגובה, הגעתי למסקנה כי אין בידי להיעתר לבקשה. כידוע, בבסיסו של מוסד המשפט החוזר המעוגן בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט עומדת השאיפה ליצירת איזון בין שני ערכים מרכזיים: מחד גיסא, הערך של חשיפת האמת ומניעת הרשעות שווא, מתוך הכרה כי מערכת משפטית אינה חפה מטעויות. מאידך גיסא, עקרון סופיות הדיון והתכליות שבבסיסו, קרי, הבטחת ודאות משפטית, יציבות ויעילות דיונית (ראו למשל, מ"ח 4990/14 דאוד נ' מדינת ישראל, פסקה כח (2015), והאסמכתאות שם). ברי גם כי בנושא שכבר נבדק שוב ושוב מספר פעמים הנטיה להתיר משפט חוזר לא תהא גבוהה, שהרי קשה להלום מצב של "אין לדבר סוף". האיזון ההולם והראוי בין הערכים המנוגדים וגם השכל הישר, שאף לו מקום של כבוד בשיקולינו, מחייבים שלא יתקיים משפט חוזר, על כל האתגר הראייתי הרב שהוא מציג, אלא בהתקיים במובהק אחת העילות שמנה המחוקק, ובענייננו חוששני כי לא עלה בידו של המבקש להראות כן, אף שמאמציו הבלתי נלאים מעידים כי הנושא בעצמותיו.

י"ב. גירסתו של ארבילי לא נמצאה מהימנה על ידי בית משפט השלום, והשינוי בה נבחן בבקשתו השלישית של המבקש למשפט חוזר. כפי שגם צוין בהחלטות קודמות בבקשות המבקש, אין בראיות שעליהן חפץ המבקש להסתמך, לרבות בגירסתו החדשה של ארבילי, לסייע. זאת – מן הטעם שאין בהן כדי לשנות את מערך הראיות שעליו הסתמך בית משפט השלום בהרשעתו, ואשר עיקרו עדות המתלונן, שבניגוד לזו של המבקש, נמצאה מהימנה: "עדות הנאשם אינה מהימנה עליי. עדות הקטין (המתלונן-א"ר) עומדת היטב במבחן ההיגיון, השכל הישר, הסבירות וניסיון החיים...ונדגיש: הקטין העיד בפני בצורה מסודרת, עקבית ושוטפת, בביטחון וללא תחכום כלשהו (פסקה 26)...התרשמתי מהנאשם, כעד הפכפכן, מניפולטור, ערמומי, מתוחכם עד למאוד ולא בוחל בשום אמצעי לשם השגת המטרה" (פסקה 28). יוסף, כי לעדות המתלונן מצא בית המשפט תימוכין נוספים, בין היתר, בעדות אבי המתלונן, בעדויות השוטרים שהיו במקום האירוע, לרבות זו של אזרף, שאותה מצא מהימנה, ובעדות חורי, שאותה ביכר על פני עדות המומחה מטעם המבקש, אשר לגביה צוין כי בוססה על תשתית עובדתית מוטעית. יודגש כאמור, כי בית המשפט לא מצא את עדותו של ארבילי מהימנה, וציין כי הוא ניסה "בכל מחיר, להגן על הנאשם". מי לידינו יתקע כי הפעם אומר הוא אמת? ועוד נזכור כי כבר חלף זמן רב ולכך משמעות מהותית רבה ממספר בחינות, לרבות לענין מהימנותה של העדות בממדי הזיכרון ומועד העלאתה. אשר לעדות חורי, בית משפט השלום היה ער לסתירות מסוימות בגירסתו (באשר למיקום השברים של הניידת המשטרתית במקום האירוע), אך לא מצא שיש באלה להשליך על מהימנותה, ומצא תימוכין לעדות בשאר הראיות שבאו בפניו, לרבות בסקיצה של האירוע שערך חורי סמוך למועד האירוע. יוסף, כפי שגם צוין בהחלטה בבקשה השלישית למשפט חוזר, כי גירסתו של המבקש לבידוי ראיות לא נתמכה בתשתית ראייתית משכנעת, וכי החלטת המחלקה לחקירות שוטרים במענה לתלונת המבקש שלא לפתוח בחקירה מחמת חוסר עניין לציבור, בודאי אינה תומכת בה. לבסוף, אשר לקלטת שלטענת המבקש, ממנה עולה כי הופלל: הנה דבריו של בית משפט השלום, שנכון היה להכיר

בחיבותה ככל שהיא קיימת, המדברים בעדם: "טענת הנאשם... כי הקלטת אבדה, שעה שנשלחה ללשכת היועץ המשפטי לממשלה, סתמית היא, בעלמא ומחוסרת כל בסיס בחומר הראיות".

י"ג. כללם של דברים, אין בבקשה אותה מסה קריטית הנחוצה כדי לחלוף על פני המשוכות שקבע המחוקק למשפט חוזר, ואין בידי להיעתר לה.

ניתנה היום, כ' בחשון התשע"ו (2.11.2015).

המשנה לנשיאה